

JAPANS 'PLAN VOOR DE 'NANJO''

begin oktober door het departement van oorlog werd uitgewerkt. Een 'Plan voor de *Nanjo*' d.d. 4 oktober '40 vermeldde bijvoorbeeld met betrekking tot Nederlands-Indië dat, als eenmaal Singapore veroverd of geneutraliseerd was, Indië met diplomatieke middelen tot een deel van de 'Gemeenschappelijke Welvaartssfeer' moest worden gemaakt – faalden die middelen, dan zou een invasie ondernomen worden. Nederlands-Indië zou nadien de onafhankelijkheid uitroepen (zulks met de motivering dat de Nederlandse regering in Londen volkenrechtelijk niet bestond) en vervolgens zou een commissie, bestaande uit Japanners, Indonesiërs, in Indië geboren Nederlanders en Indische Chinezen, een nieuwe grondwet opstellen en een nieuwe regering vormen – in die commissie zouden de Japanners en de Indonesiërs een meerderheid krijgen. Verder zouden de gouverneur-generaal en de hoofden van gewestelijk bestuur gedwongen worden, hun functie neer te leggen, maar de andere Nederlandse bestuursambtenaren en de gouvernementsdiensten zouden hun arbeid mogen voortzetten. Japan zou dan met de nieuwe staat een 'beschermingsverdrag' sluiten en dat verdrag zou o.m. bepalen dat het buitenlands, het militair en het economisch beleid van de nieuwe staat door Japanse 'adviseurs' zouden worden bepaald (dat was de constructie die in Mandsjoekwo al verwezenlijkt was en die in bezet China verwezenlijkt werd). In dit 'Plan voor de *Nanjo*' stond met betrekking tot Nederlands-Indië ook nog: 'Alvorens deze eisen te stellen, dienen wij op een daartoe geschikt moment er zorg voor te dragen dat zich uit de inheemsen een beweging ontwikkelt welke onafhankelijkheid eist.'¹

Voor Brits-Indië bevatte het 'Plan voor de *Nanjo*' geen voorzieningen, maar in dit en in andere, later opgestelde stukken werd bepleit dat Birma en Malakka 'onafhankelijke' koninkrijken zouden worden – Ceylon, Australië en Nieuw-Zeeland zouden daarentegen in het Japanse Keizerrijk opgenomen worden en onder het bestuur geplaatst van een Japanse gouverneur-generaal.

Was dit nu alles? Neen. Wij lopen iets op ons relaas vooruit maar achten het dienstig, hier te vermelden dat in de laatste maanden van '40 en in '41 door de *research*-afdeling van het departement van oorlog, in samenwerking met de hoofdkwartieren van leger en vloot en met het departement van overzeese gebiedsdelen, nog veel ambitieuzer plannen werden opgesteld waarin er van werd uitgegaan dat Japan, nadat het van de oorlog in Europa had geprofiteerd door de *Nanjo*, Australië en Nieuw-

¹ Aangehaald in W. H. Elsbree: *Japan's role in Southeast-Asian Nationalist Movements 1940 to 1945* (1953), p. 18.